

Kriminalomsorgen
Haugaland fengsel
Haugesund avdeling

Tilsynsrådet for Kriminalomsorgen
Postboks 2105 Vika
0125 Oslo

Deres ref:
25/1466

Vår ref:

Dato:
18.06.2025

ORIENTERING OM OPPFØLGING AV TILSYNSRÅDETS RAPPORT AV 19.02.25

Tilsynsrådet hadde tilsyn med Haugaland fengsel avd Haugesund (tidligere Haugesund fengsel) 19 februar 2025. Videre vises det til oversendelse av faktasjekket rapport sendt kriminalomsorgstilsynet 17.06.25.

Haugaland fengsel avd Haugesund har 18 plasser på høyt sikkerhetsnivå. 16 celler er enkeltceller, det er også en dubleringscelle. 02. mai 2025 ble Sandeid og Haugesund fengsel sammenslått til Haugaland fengsel. Sammenslåingen er et resultat av en prosess med mål om å skape en robust og fremtidsrettet enhet. Avd Haugesund har mannlige innsatte både i varetekt og på dom.

Tilsynsrådet mener at Haugaland fengsel avd Haugesund må sørge for at rettigheter og velferd ivaretas, uavhengig av overordnede rammebetingelser, og har kommet med anbefalinger og punkter de ønsker tilbakemelding på.

Anbefaling: Hyppigere gjennomføring av allmøter.

- Frem til nå har avd Haugesund gjennomført allmøter med innsatte annenhver måned. Vi vil prøve å etterstrebe at møtene holdes en gang pr. måned. Vi vil fortsette å referatføre møtene og gi innsatte tilgang til referatene.

Kriminalomsorgen region sørvest

Postadresse:
Skillebekkg. 10
5515 Haugesund

Besøkadresse:
Skillebekkg. 10

Telefon: 52 70 54 00
Telefaks: 52 70 54 10
Org.nr: 974 736 918

Saksbehandler:
Bolstad Tone Klaussen (Haugesund
fengsel)

Anbefaling: Oppfølging på bruk av tolketjenester:

- Avd Haugesund benytter alltid tolk i forbindelse med rettsdokumenter og forkynnelser fra retten for innsatte som ikke forstår norsk. Vi skal videre sørge for at innsatte som ikke kan kommunisere på norsk forstår innhold i vedtak og generell informasjon fra avdelingen. Videre skal vi sikre at helse benytter seg av tolk i samtaler med innsatte når det er nødvendig.

Anbefaling: Oppgradering av luftegårder og bygningsmasse:

- Avd Haugesund skal etterstrebe å gjøre begge luftegårdene hyggeligere å oppholde seg i.
- Avd Haugesund er en avdeling med høyt sikkerhetsnivå og har en innsatt-populasjon der etter. Bygningsmassen og utformingen av denne setter begrensninger i forhold til bruk av uteareal. Avd Haugesund kan på bakgrunn av dette ikke legge til rette for at innsatte skal kunne benytte bakgården.
- Når det gjelder punktet om lekkasje og fukt dreier dette seg om vannlekkasje i rør. Statsbygg har prøvd å rette opp dette, og jobber med utbedring av nevnte forhold. Utover dette er bygget godt vedlikeholdt.

Anbefaling: Begrense bruk av dobbeltcelle:

- Dobbeltcellen blir tatt i bruk ved fullt belegg. Avd Haugesund vil forsøke å unngå bruk av dobbeltcelle. Dersom den må benyttes skal vi etterstrebe å sikre frivillighet og medvirkning fra innsatte som plasseres der. Det er ofte innsatte som ønsker å bo sammen. Disse prioriteres.

Anbefaling: Fjerne videoovervåkning i besøksrom og slette videoopptak:

- Avd Haugesund har to tilrettelagte besøksrom for innsatte. Innsatte i avd Haugesund gis ved behov mulighet for å benytte fengselets møterom/ bibliotek til besøk. Både besøkende og innsatte informeres i forkant om at dette rommet er videoovervåket, men uten lydopptak. Tilbudet om å benytte møterommet som besøksrom er frivillig. Innsatte og besøkende skal som hovedregel benytte ordinære besøksrom.
- Avd Haugesund kommer ikke til å fjerne kameraovervåkingen fra møterom/bibliotek, da det er et fysisk sikkerhetstiltak på høyt sikkerhetsnivå.
Alle video-opptak slettes automatisk etter én uke. Video-opptak hentes frem og lagres som bevis ved alvorlige brudd.

Anbefaling: Mindre innlåsning:

- Avd Haugesund har som målsetning å gjennomføre anbefalt utlåsningstid på 8 timer pr. dag. Av bemanningsmessige årsaker gjøres det unntak der tilbudet om utlåsningstid reduseres. I de tilfellene der en ikke klarer å etterkomme anbefalt utlåsningstid skrives det enkeltvedtak på hver enkelt innsatt om utelukkelse etter Strgjfl §37.9.

Tilsynsrådet opplyser i sin rapport at det er fattet 62 vedtak med hjemmel i Strgjfl §37.9 (bygning og bemanningsmessige årsaker) på 365 dager. På 365 dager er det 7- syv innsatte i perioden som har vært utelukket etter Strgjfl §37.9 4- fire ganger i totalt 18

timer. De resterende innsatte i samme periode har vært utelukket færre timer. Dette skyldes at de har vært i avd. Haugesund en kortere periode av innrapporterte datoer.

Avd. Haugesund vurderer 62 vedtak om utelukkelse pga bemanningsmessige forhold som lavt. Det søkes alltid å unngå innlåsing, men vi kommer ikke til å redusere bruk av innlåsing etter §37.9 dersom det går på bekostning av innsattes og ansattes sikkerhet.

Anbefaling: Flere og mer meningsfulle aktivitetstilbud:

- Av aktivitetstilbud tilbyr avd. Haugesund skoletilbud i regi av Haugaland videregående skole. Skolen kartlegger alle innsatte og gir skoletilbud som sikrer lovpålagt skolegang. Antall innsatte på skolen varierer etter behov.

Utover dette har avd. Haugesund et verksted som kan tilby aktivitet for opptil 4 innsatte. Videre har enheten et vaskeri som sysselsetter 2 innsatte, og aktivitet for ganggutter i celleavdelingen for 2 innsatte.

Begrensninger på sysselsetting begrenses av bemanning og tildelt budsjetttramme. Forannevnte er å anse som meningsfull aktivitet de innsatte kan nyttiggjøre seg av.

Avd. Haugesund har etablert lavterskel sysselsetting i celleavdelingen, hvor formålet er å aktivisere de øvrige innsatte. Denne form for aktivitet benyttes som et miljørettet tiltak for innsatte som ikke kan sysselsettes på ordinære steder.

Anbefaling: Utnytte uteområdet for meningsfull sysselsetting av de innsatte:

Avd. Haugesund har høyt sikkerhetsnivå og som nevnt tidligere er bygningsmassen og utformingen av denne ikke tilrettelagt for aktiviteter utenfor bygget. Dette må også sees i sammenheng med innsatt-populasjonen som til enhver tid sitter i avd. Haugesund. Det er ikke mulig å tilrettelegge for meningsfulle aktiviteter utendørs.

Anbefaling: Tilsynsrådet anbefaler at fengselet plasserer sikkerhetscellen på et annet sted enn ved fellesarealene:

Haugesund ser at plassering av sikkerhetscellen når den er i bruk kan skape uro både for den som plasseres i sikkerhetscellen og for andre innsatte. Det vil imidlertid ikke være mulig å imøtekomme tilsynsrådets anbefaling om å flytte sikkerhetscellen ut av fellesarealet. Dette grunnet bygningens utforming. Sikkerhetscelle brukes minimalt ved avdelingen. Haugesund har ila de siste 12 mnd fattet ett vedtak om bruk og oppholdet på sikkerhetscelle hadde en varighet på 7 timer. Sikkerhetscelle brukes kun når forholdene gjør det strengt nødvendig. Innsatte som av ulike grunner må benytte sikkerhetscelle prioriteres overført til andre enheter i regionen som er mer tilrettelagt for bruk av denne.

Anbefaling: Stille veggklokker til riktig klokkeslett.

- Haugesund har tatt tilsynsrådets anbefaling til etterretning. Alle klokkene i enheten generelt, og i sikkerhetscellen spesielt er nå justert riktig.

Anbefaling: Bedre oppfølging og gjennomføring av kartleggings skjemaer

- Alle nyinnsatte i avd. Haugesund kartlegges i fht selvmord/selvskading i et kartleggings skjema. Haugesund vil etterstrebe at alle punkter i skjema fylles ut på riktig

måte. Det opprettes rutinemessig alltid en journal i kompis i tilknytning til skjemaet for å sikre notoritet.

Anbefaling: Endre rutiner rundt selvdropsrisiko:

- Avd Haugesund skal ikke ha selvmorsnære innsatte og samarbeider med andre enheter i regionen for hurtig iverksettelse av overføringer. Det er utarbeidet rutiner som er innarbeidet blant ansatte for å avdekke økt selvmordsfare.

Haugesund har skjerpet rutinene sine slik at det nå lages tiltaksplan for alle innsatte som har kryssset av på «ja» på punkter som viser forhøyet risiko for selvmord og selvskading.

- Det vurderes uavbrutt om innsatte med selvskadingsfare skal overføres til andre enheter i regionen. Vurderingene gjøres fortløpende av ansatte og i samråd med fengselshelsetjenesten. Det foretas også samtaler med innsatte hvor vedkommende får uttale seg om sin egen sak, sin helsesituasjon og sitt eget beste. Det er fengselsleder i samråd med fengselslegen som avgjør om innsatte oppfyller kravene til soningsavbrudd.

Anbefaling: Bedre tilgang til legebesøk

Det er Haugesund kommune som har ansvar for fengselshelsetjenesten i Haugaland fengsel avd Haugesund. Sykepleier er i Haugesund to dager i uka, legen 1 t pr uke.

Avd Haugesund kan ikke gi innsatte en skriftlig begrunnelse når de må vente på lege eller ikke får møte vedkommende. Alle forespørsler fra innsatte til helseavdelingen foregår via bruk av samtalelapp som leveres i låst postkasse. Avd Haugesund har ikke fri tilgang til innsattes helseopplysninger. Vi kan heller ikke pålegge Haugesund kommune å gi innsatte et bedre helsetilbud. Ved akutte tilfeller, når fengselshelsetjenesten ikke er tilgjengelig blir legevakt kontaktet.

Haugesund anerkjenner tilsynsrådets anbefaling om bedre tilgang til legebesøk for innsatte, og vil ta dette med oss inn i samarbeidsmøtene vi har med Haugesund kommune.

Anbefaling: Loggføring av avlyste fremstillinger for møte med helsetjenesten:

Haugesund skal etterstrebe å loggføre avlyste helserelaterte fremstillinger i en protokoll, slik det sikres notoritet rundt antall avlysninger og hvordan disse følges opp. Gjennom notoritet kan vi evt iverksette tiltak dersom det viser seg at avd haugesund ofte må avlyse helserelaterte fremstillinger.

Anbefaling: Styrke muligheten til soningsprogresjon

- Haugaland fengsel består av både lavt sikkerhetsnivå og høyt sikkerhetsnivå. Sammenslåingen gjør overføringer fra avd høyt sikkerhetsnivå Haugesund til avd lavt sikkerhetsnivå Sandeid mer sømløs. Dette vil styrke muligheten for soningsprogresjon hos innsatte. Det er i tillegg fokus på at ingen innsatte skal sone på strengere sikkerhetsnivå enn nødvendig. Avd Haugesund vil fortløpende risikovurdere innsatte i avdelingen og overføre innsatte som er i målgruppen til avd Sandeid.
- Det er etablert et samarbeid med friomsorgen for å sikre at innsatte som er i målgruppen for å sone med elektronisk kontroll får mulighet for dette, fortrinnsvis via lav sikkerhet.

Avd Haugesund vil fortsette å arbeide for å overføre flere innsatte til soning med elektronisk kontroll, fortrinnsvis via Haugaland fengsel avd lav sikkerhet Sandeid.

- Det er to overgangsboliger i region sørvest. Avd Haugesund vil i samarbeid med avd Sandeid kartlegge innsatte og jobbe for at innsatte overføres til overgangsbolig hvis dette er hensiktsmessig.

Anbefaling: Oversikt over saksbehandlingstid

- Avd Haugesund stempler og skanner alle søknader og forespørsler fra innsatte med dato, og følger forvaltningsloven hva gjelder saksbehandlingstid. I saker hvor avgjørelser ikke kan treffes innenfor tidsfrist får innsatte et foreløpig svar.

Dette vil i sammenslått enhet med fellesfunksjoner følges enda tettere opp.

Anbefaling: Gjennomføringer av BRIK-kartlegginger:

- Haugesund skal ha enda mer fokus på og styrke vårt kartleggings- og tilbakeføringsarbeid gjennom BRIK-kartlegginger. Disse vil danne et solid grunnlag i det videre arbeidet med tilbakeføring. Etter sammenslåing har avd Haugesund fått sosialkonsulenter som et supplement til NAV. Dette vil løfte tilbakeføringsarbeidet ved avdelingen.

Med hilsen

Jan Helge Aske
Fengselsleder Haugaland fengsel

Tone Klaussen Bolstad
Inspektør Haugaland fengsel avd Haugesund

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.